

Skatteutskottets betänkande

1978/79:38

med anledning av motion om det särskilda byggnadsinvesteringsavdraget m. m.

Motionen

I motionen 1978/79:1153 av Joakim Ollén (m) hemställs att riksdagen beslutar om ändringar i lagen om särskilt investeringsavdrag för vissa byggnadsarbeten och lagen om statligt investeringsbidrag för vissa byggnadsarbeten, innebärande att lagarna blir tillämpliga även på byggnadsinvesteringar för kontorslokaler avsedda för företag inom tillverkningsindustrin.

Gällande bestämmelser

I enlighet med förslag i propositionen 1978/79:50 om inriktningen av den ekonomiska politiken, m. m. antog riksdagen i höstas en lag om särskilt investeringsavdrag för vissa byggnadsarbeten. Detta avdrag, som utformats efter i huvudsak samma principer som gällde enligt 1972 års förordning om särskilt investeringsavdrag för vissa byggnadsarbeten, medges vid taxeringen till statlig inkomstskatt och uppgår till 10 % av sådana kostnader för ny-, till- eller ombyggnad av fastighet i rörelse, jordbruk eller skogsbruk som nedläggs under perioden den 1 oktober 1978–den 31 mars 1980. Avdraget medges endast för sådana byggnadsarbeten som igångsätts under tiden 1 oktober 1978–den 30 september 1979. Ett byggnadsarbete är att anse som igångsatt när det har påbörjats på arbetsplatsen.

På samma sätt som gällde enligt 1972 års förordning beräknas avdraget endast på kostnader för arbeten som utförts på och för material som fogats in i byggnaden före den tidpunkt då investeringsperioden gått till ända, dvs. före den 1 april 1980. Avdrag medges inte bara för arbete som utförs av en entreprenör utan också för arbete i egen regi. Om arbetet utförs i egen regi får i underlaget för beräkningen av avdraget inräknas – förutom direkta kostnader för arbetskraft och material m. m. – även en skälig andel av s. k. indirekta kostnader, t. ex. administrationskostnader. Ränta på eget kapital får dock inte inräknas i underlaget för anslagsberäkningen.

För vissa byggnadsarbeten har det ansetts inte finnas anledning att ge stimulans i form av investeringsavdrag. Undantagna är kostnader som avser lokaler för bostadsändamål, bensinstationer, parkeringshus eller parkeringsanläggningar, butiks-, kontors-, bank-, hotell- eller restauranglokaler, samlingslokaler eller nöjeslokaler samt sporthallar eller andra idrottsanläggningar. Om ett byggnadsprojekt som i och för sig ger rätt till avdrag även innefattar arbeten som nu nämnts skall underlaget för beräkningen av

avdraget minskas med den del av kostnaderna som belöper på dessa arbeten.

Investeringsfond för konjunkturutjämning får tas i anspråk för den del av kostnaden för ny-, till- eller ombyggnad för vilken ett företag inte tillgodoför sig investeringsavdrag. Företaget har alltså möjlighet att för en viss investering kombinera investeringsfondsutnyttjande och investeringsavdrag.

Yrkande om investeringsavdrag skall framställas vid taxeringen för det beskattningsår under vilket kostnaden har nedlagts. I likhet med vad som gäller i fråga om det särskilda investeringsavdraget för maskininvesteringar får avdrag åtnjutas med högst ett belopp som motsvarar skillnaden mellan bruttointäkten och övriga avdrag i förvärvskällan. Den avdragsgrundande kostnaden för ett och samma byggnadsarbete måste uppgå till minst 10 000 kr. under beskattningsåret.

Företag som inte kan utnyttja avdragsrätten för byggnadsinvesteringar är enligt regler som riksdagen antog i samband med behandlingen av propositionen 1978/79:50 berättigat till ett särskilt investeringsbidrag för byggnadsarbeten. Bidraget utgår till 4 % av kostnaderna, om dessa för ett och samma byggnadsarbete uppgått till minst 10 000 kr. under året. Underlaget för bidragsberäkningen är maximerat till 1 milj. kr. om året. De bestämmelser som reglerar investeringsbidraget för byggnadsarbeten är utarbetade efter mönster av lagstiftningen om statligt investeringsbidrag för inventarieskaffning och lagen om särskilt investeringsavdrag för vissa byggnadsarbeten.

I samband med behandlingen av prop. 1978/79:50 som bl. a. innehöll förslaget om det särskilda investeringsavdraget för byggnadsarbeten hade skatteutskottet att pröva en motion med yrkande att hotell- och restauranglokaler skulle omfattas av bestämmelserna. Utskottet framhöll därvid att avsikten med investeringsavdraget framför allt var att främja industrins investeringar och att det inte fanns tillräckliga skäl att behandla hotell och restauranger på annat sätt än andra byggnader för jämförliga ändamål vilka inte heller omfattades av lagstiftningen.

Utskottet

Enligt riksdagsbeslut i december 1978 medges under vissa förutsättningar, vilka redovisas i inledningen till detta betänkande, ett särskilt investeringsavdrag för byggnadsinvesteringar i förvärvskällorna rörelse, jordbruk eller skogsbruk. Företag och skattskyldiga som saknar skattemässigt utrymme för att utnyttja avdraget har i stället möjlighet att erhålla ett investeringsbidrag.

Vissa investeringar har undantagits från tillämpningsområdet. För kostnader som avser kontorslokaler kan sålunda avdrag eller bidrag inte komma i fråga.

Motionären framhåller att erforderliga investeringar i industrin för att möta en förbättrad orderingång och därmed ökad produktion i många fall inte alls eller endast delvis behöver göras i byggnader avsedda för den direkta tillverkningsenheten. Framsynta satsningar i industriföretag förutsätter i stället i många fall att kapaciteten på konstruktions-, utvecklings- och marknadsföringsenheterna förstärks. Sådana investeringar faller emellertid med nuvarande bestämmelser utanför lagarnas tillämpning och detta innebär enligt motionärens mening att syftet med lagstiftningen endast delvis kommer att uppnås.

Lagstiftningen om investeringsavdrag/bidrag för byggnadsarbeten är av begränsad varaktighet. Den avser uteslutande kostnader för arbeten som igångsätts under en ettårsperiod räknat fr. o. m. oktober 1978. Enligt utskottets mening kan ifrågasättas om åtgärder av den art motionären avser skulle få den omedelbara stimulanseffekt på tillverkningsindustrins byggnadsinvesteringar som man i första hand vill uppnå med det särskilda investeringsavdraget och investeringsbidraget. Vad motionären anfört kan inte anses utgöra tillräckliga skäl för att behandla kontorslokaler på annat sätt än andra byggnader för jämförbara ändamål som inte heller omfattas av lagstiftningen. På grund härav och då ett bifall till motionen skulle komma att leda till svårigheter i den praktiska tillämpningen anser utskottet att man bör vidhålla den gränsdragning mellan byggnadsprojekt av olika slag som gjorts i gällande lagstiftning om investeringsavdrag och investeringsbidrag. Utskottet avstyrker följaktligen bifall till motionen.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionen 1978/79:1153.

Stockholm den 6 mars 1979

På skatteutskottets vägnar

ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wörnberg (s), Alvar Andersson* (c), Valter Kristenson (s), Tage Johansson* (s), Nils Hörberg (fp), Rune Carlstein* (s), Tage Sundkvist (c), Hagar Normark* (s), Johan Olsson (c), Curt Boström (s), Holger Bergqvist* (fp), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Eric Marcusson (s) och Ingegerd Troedsson (m).

*Ej närvarande vid betänkandets justering.

